

Επισημάνσεις για τη διαχείριση του πένθους των παιδιών (Μαρία Δημητριάδου, παιδαγωγός)

/ [Πεμπτουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες](#)

[Προηγούμενη δημοσίευση: <http://bitly.com/2aYZVMK>]

Η μνήμη του νεκρού τόσο από ψυχολογική σκοπιά όσο και από θεολογική είναι απαραίτητη. Από τη μεριά της ψυχολογίας, συνδράμει στη ψυχική υγεία του πενθούντα, ενώ από της θεολογίας θα μπορούσαμε να πούμε πως βοηθά στη ψυχική υγεία του θανόντα. Το κενό που δημιουργεί η απώλεια της σχέσης με ένα αγαπημένο πρόσωπο στην παιδική ψυχή, θα πρέπει να καλυφθεί από μία νέα μορφή σχέσης με το ίδιο πρόσωπο, στο οποίο συμβάλλει η διατήρηση της μνήμης του, που επιτυγχάνεται με ποικίλους τρόπους.

Η συμμετοχή των παιδιών στα τελετουργικά μνήμης, όπως η κηδεία και τα μνημόσυνα (τριήμερα, εννιάμερα κ.τ.λ.) βοηθούν το παιδί να διατηρήσει ζωντανή την εικόνα του κεκοιμημένου. Άλλος σημαντικός τρόπος είναι η συχνή επίσκεψη των κοιμητηρίων. Κατά την επίσκεψη στο τάφο, καλό είναι το παιδί να προσφέρει κάτι στο νεκρό (όπως λουλούδια), να ανάψει κεράκι και να μιλήσει με το νεκρό. Με τον τρόπο αυτό, προσφέρεται η δυνατότητα να εκφράσει τα συναισθήματά του και να κάνει ερωτήσεις[55] προσεγγίζοντας το τάφο σε ένα πιο ήρεμο κλίμα σε σχέση με αυτό της επικήδειας τελετής.

Ένας από τους πιο βασικούς τρόπους μνήμης του νεκρού αποτελεί η προσευχή. Εάν το παιδί έχει μάθει να προσεύχεται, τότε μπορεί να ενθαρρυνθεί να επικοινωνεί με τον κεκοιμημένο μέσω αυτής. Πρέπει να αισθανθεί πως ο θανών μπορεί να το ακούει, να το βλέπει και να προσεύχεται στο Χριστό για εκείνο, όπως και εκείνο είναι καλό να προσεύχεται για τον αγαπημένο του εκλιπόντα. Ακόμη, στη διατήρηση της μνήμης του νεκρού συμβάλλει η δυνατότητα του παιδιού να συζητά ελεύθερα και συχνά για το πρόσωπο που έφυγε και τις αναμνήσεις που είχε αποκτήσει μαζί του, κυρίως σε οικογενειακό πλαίσιο[56]. Στις αναφορές στον εκλιπόντα, ένα πράγμα που πρέπει τόσο ο περίγυρος του παιδιού όσο και το παιδί να μάθει να μην κάνει ποτέ είναι να μιλά για τη σχέση αγάπης που υπήρχε σε αόριστο χρόνο. Για παράδειγμα, όχι «αγαπιόμασταν με τη μαμά» αλλά «αγαπιόμαστε με τη μαμά»[57]. Τέλος, η δυνατότητα συλλογής αντικειμένων και φωτογραφιών του νεκρού και η δημιουργία σχετικών κατασκευών, όπως ένα άλμπουμ μόνο με δικές τους φωτογραφίες, συμβάλλει σημαντικά στο να θυμίζει στο παιδί ποιος ήταν ο νεκρός και «να μένει ζωντανή στη μνήμη η σχέση

τους»[58].

Μέσα από τα παραπάνω, το παιδί αποκτά ένα νέο είδος επαφής με τον κεκοιμημένο, απαραίτητο για να μπορέσει ομαλά να προσαρμοστεί στη νέα πραγματικότητα, να επανέλθει στην καθημερινότητά του και να μπορεί εκ νέου να επενδύσει σε νέες σχέσεις. Το πιο κρίσιμο σημείο για να μπορέσει το παιδί να διαχειριστεί επιτυχώς το πένθος του είναι να ζει, μετά τον θάνατο του αγαπημένου του προσώπου, σε ένα περιβάλλον που θα αποπνέει ασφάλεια, σταθερότητα, αγάπη και ελπίδα στο αναστάσιμο μήνυμα του Κυρίου. Όσον αφορά την απαραίτητη έκδηλη αγάπη στον περίγυρο του παιδιού, αυτή θα πρέπει να έχει ως δέκτη τόσο το παιδί όσο όμως και τον εκλιπόντα. Όπως πολύ εύστοχα επισημαίνει ο π.Φιλόθεος Φάρος, ορφανό δεν είναι το παιδί που ο γονιός του έχει πεθάνει, αλλά το παιδί που ο γονιός του έχει ολοκληρωτικά εξαφανιστεί και δε ζει μέσα στις καρδιές των υπόλοιπων μελών της οικογένειας[59].

[Συνεχίζεται]

[55]Παππά, Β. (2014)

[56]Worden(1996), οπ. αναφ. Ελευθεριάδης, Ε., Κοσμίδου, Π. (2011)

[57]f.Bloom, A. (2013)

[58]Worden (1996), οπ.αναφ. Ελευθεριάδης, Ε., Κοσμίδου, Π. (2011)

[59]π. Φάρος, Φ. (1988), σελ.369